

Eelnõu

**HAAPSALU TAGALAHE ÄÄRSETE VÄIKESADAMATE SISSESÕIDUTE
SÜVENDAMISE KESKKONNAMÕJU HINDAMISE PROGRAMM**

Töö nr 0903

**Tellijä: Haapsalu Linnavalitsus
Koostaja: OÜ Corson**

Tallinn 2009

Sisukord

1 Sissejuhatus.....	3
1.1 Asukoht	3
1.2 KMH algatamine	4
2. Kavandatud tegevuse eesmärk	4
3. Kavandatud tegevus ja selle alternatiivid	5
3.1 KMH meetodika	6
3.2 Kavandatud tegevus ja alternatiivid.....	6
4. Kavandatud tegevuse ja selle alternatiivide keskkonnamõju.....	8
5. KMH protsess ja selle tulemuste avalikustamise ajakava	9
6. KMH protsessis osalejate andmed	10
7. KMH programmi avaliku väljapaneku ja avaliku aruelu tulemuste arvestamine	11
Lisad	11

Lisa 1. Keskkonnaministeriumi vee erikasutusloa menetlusse võtmise teade „Ametlikud Teadaanded” 19.11.2008.

Lisa 2. Keskkonnaministerium teatas kirjaga 19.11.2008 nr 11-3-3/51247-2 Haapsalu Linnavalitsusele keskkonnamõju hindamise algatamisest.

Lisa 3. KMH algatamise teade „Ametlikud Teadaanded“ 21.11.2008.

Lisa 4. KMH litsentside KMH0119 ja KMH0120 koopiad.

1.2 KMH algatamine

Keskkonnaministeerium teatas, et Haapsalu Linnavalitsus taotleb vee erikasutusluba Haapsalu Tagalahe äärsete väikesadamate sissesõidutee süvendamiseks mahus üle 10 000 m³. Loa menetlemisega seotud dokumentidega oli võimalik tutvuda kuni 10.12.2008 Keskkonnaministeeriumi veosakonna merekeskkonna büroos aadressil Narva mnt 7a, 15172 Tallinn. Lisa info tel 626 2990 või e-mail: kaari.mannikus-nilson@envir.ee (lisa 1).

Vastavalt keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi KeHJS) § 6 lõige 1 punktile 17 on mere süvendamine alates pinnase mahust 10 000 m³ olulise keskkonnamõjuga, mistõttu vee erikasutusloa saamiseks on vajalik tegevuse keskkonnamõju hindamine.

Keskkonnaministeerium teatas kirjaga 19.11.2008 nr 11-3-3/51247-2 Haapsalu Linnavalitsusele keskkonnamõju hindamise (edaspidi KMH) algatamisest (lisa 2). Keskkonnaministeerium teatas KMH algatamisest „Ametlikud Teadaanded“ 21.11.2008 (lisa 3).

Keskkonnamõju hindamise algatamise dokumentidega ja vee erikasutusloa taotlusmaterjalidega on võimalik tutvuda kuni 10.12.2008 Keskkonnaministeeriumi veosakonnas aadressil Narva mnt 7a, 15172 Tallinn. Lisa info tel 626 2990 või e-mail: kaari.mannikus-nilson@envir.ee.

2. Kavandatud tegevuse eesmärk

Tegevuse eesmärgiks on Haapsalu Tagalahe äärsete väikesadamate sissesõidu süvendamine mahus üle 10 000 m³.

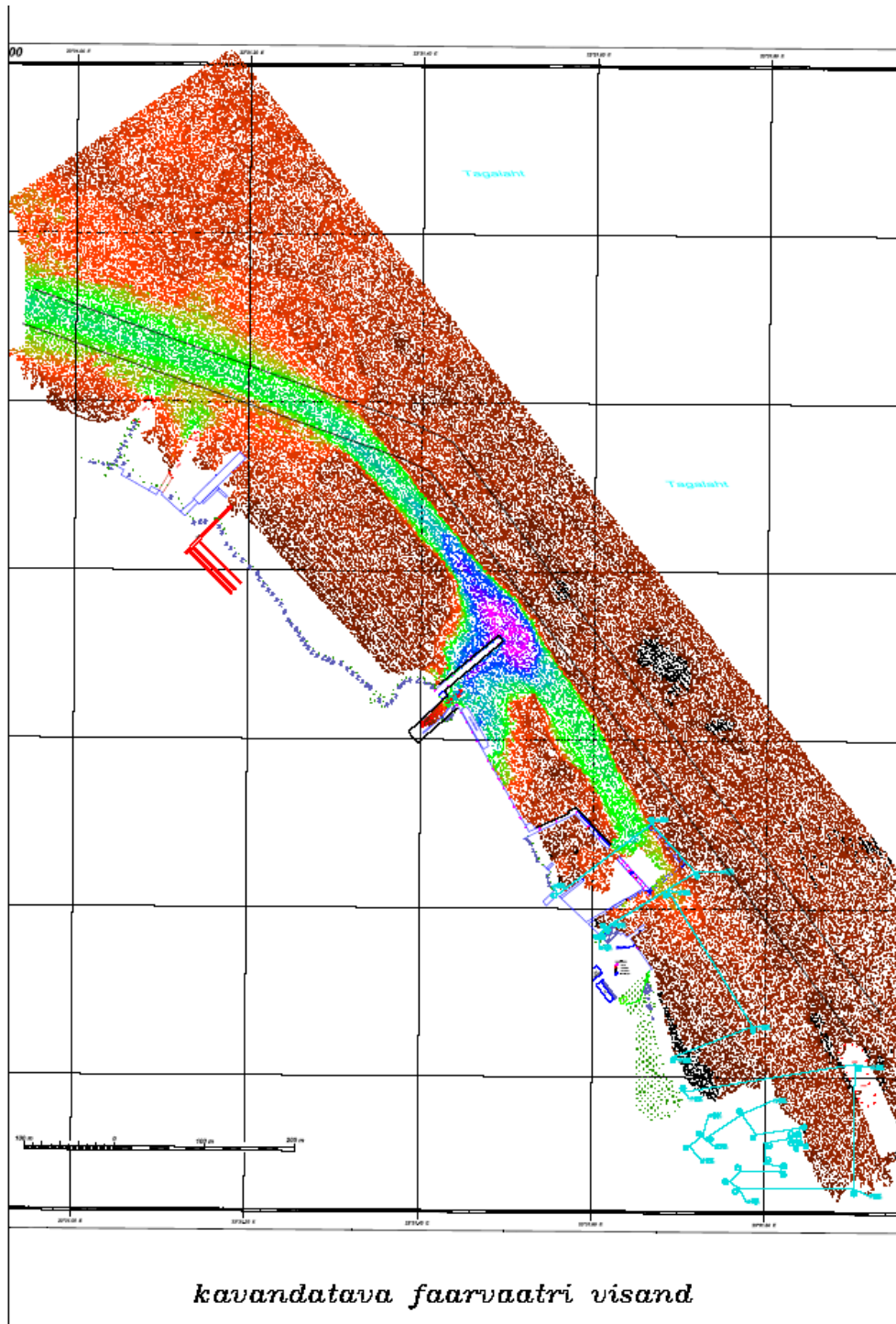
Keskkonnamõju hindamise eesmärk (KeHJS § 2 lõige1):

1. Teha kavandatava tegevuse keskkonnamõju hindamise tulemuste alusel ettepanek kavandatavaks tegevuseks sobivaima lahendusvariandi valikuks, millega on võimalik vältida või minimeerida keskkonnaseisundi kahjustumist ning edendada säästvat arengut.
2. Anda tegevusloa andjale teavet kavandatava tegevuse ja selle reaalsete alternatiivsete võimalustega kaasneva keskkonnamõju kohta ning negatiivse keskkonnamõju vältimise või minimeerimise võimaluste kohta.
3. Võimaldada keskkonnamõju hindamise tulemusi arvestada tegevusloa andmise menetluses.

Keskkonnamõju hindamise käigus tuleb teha järgmised uuringud: kaadamiskoha valik ning nii ammutamisel kui ka kaadamisel toimuva heljumi transpordi hinnang; tegevuse mõju põhjajalustikule, kalastikule, linnustikule ning rannaprotsessidele; mõju Natura 2000 võrgustiku ala kaitse eesmärkidele; mõju piirkonna elanikkonnale ja suplusrannale; võimaliku keskkonnamõju vältimise ja minimeerimise meetmete analüüs; parima võimaliku tehnika väljaselgitamine; projekti teostamise alternatiivide ja 0-variandi võrdlev analüüs; kordustööde vajaduse hinnang; vajadusel seireprogrammi väljatöötamine.

3. Kavandatud tegevus ja selle alternatiivid

Kavandatava faarvaatri visand on kantud Meremõõdukeskuse OÜ, töö nr 2M8046 joonisele.

Joonis 2. Süvendatava faarvaatri esialgne visand.

3.1 KMH metoodika

KMH metoodikas kasutatakse Eestis üldkasutatavat keskkonnamõju hindamise protsessi, mille sisulised etapid on järgmised: algatamine, ülesande püstitamine, kavandatud tegevuse eesmärgi ja vajaduse määratlemine, alternatiivide määratlemine, huvipoolte ja hindamise valdkondade määratlemine, materjali kogumine ja tutvumine ning kohtulevaatuste läbiviimine, fooni kirjeldus, mõjude ja leevendusmeetmete analüüs, alternatiivide hindamine ja võrdlemine.

Protsessis kuuluvad arvestamisele: teemaga haakuvad planeeringud ja arengukavad, seadusandlus, ekspertide varasemad kogemused, varem ja KMH ajal tehtud uuringud, kohtulevaatused, avalikustamise protsessis esitatud ettepanekud, eksperthinnangud ja muud asjassepuutuvad tööd, publikatsioonid jm.

KMH aruande koostamisel kasutatakse KMH protsessis ja ka varasemaid kättesaadavaid sadamaarendust puudutavaid infomaterjale.

Protseduuriliselt järgitakse KeHJS nõutud etappe: KMH algatamine ja sellest teatamine, KMH programmi koostamine ja avalikustamine, KMH programmi heakskiitmine, KMH aruande koostamine vastavalt heakskiidetud programmile ning KMH aruande avalikustamine.

3.2 Kavandatud tegevus ja alternatiivid

Kavandatud on Haapsalu Tagalahe äärsete väikesadamate sissesõidu süvendamine mahus üle 10 000 m³. Täpsemad andmed süvendamise kohta selguvad alles tehtava KMH käigus. Parim süvendustrassi variant selgub tehtavate uuringute, modelleerimiste, keskkonnamõjude analüüside ning kavandatud tegevuse ja selle alternatiivide võrdluse käigus.

Kavandatud tegevusele on üheks alternatiiviks 0-alternatiiv (käsitleb faarvaatri jätmist praegusesse seisu).

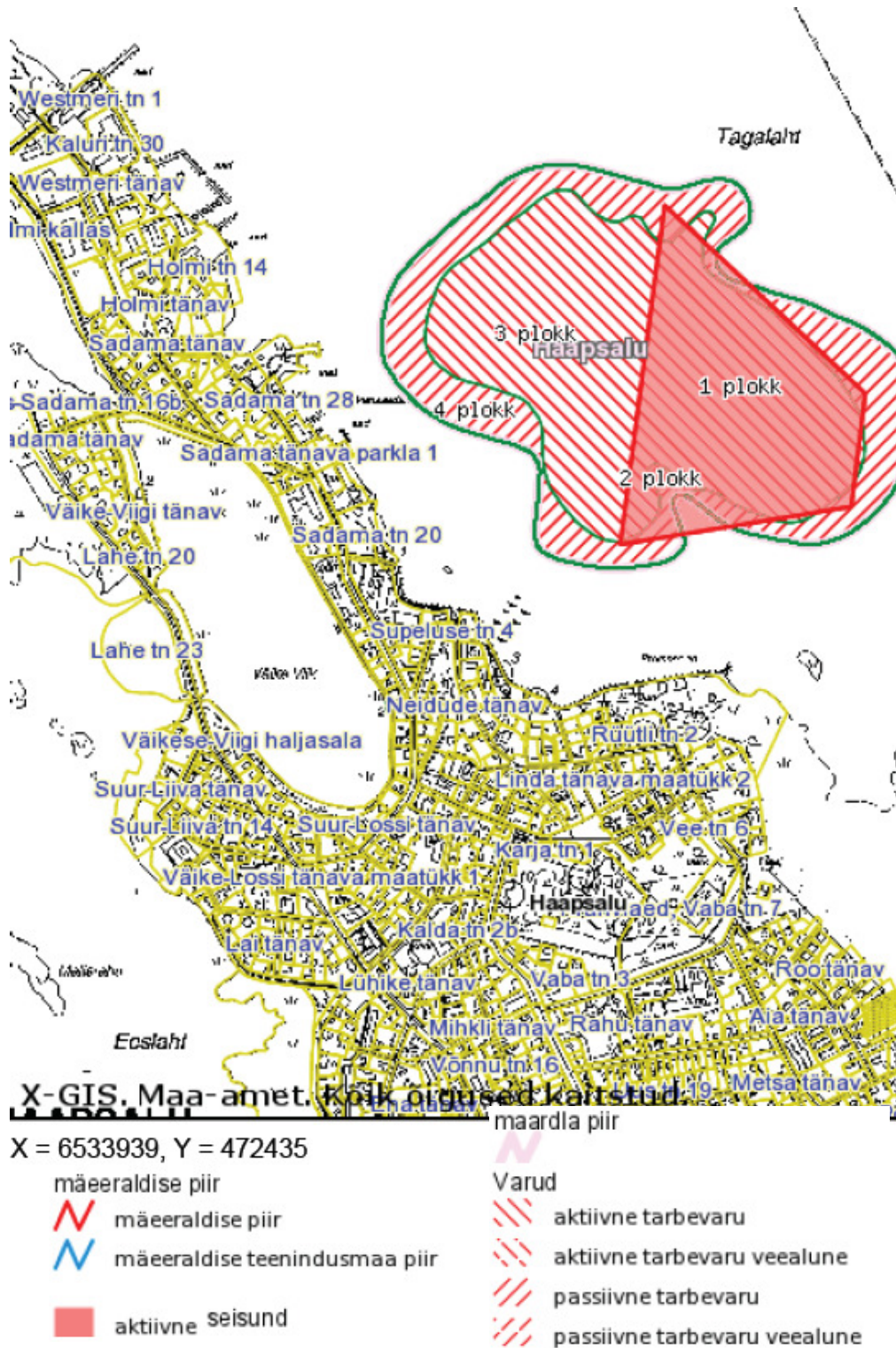
Võimalikud on ka KMH protsessil esilekerkinud alternatiivsed lahendused süvendustrassi osas.

Kriteeriumid

Eeldatavalt olulisemad kriteeriumid (käsitletakse nii süvendamisel kui ka eksploatatsioonil):

1. Mõju mere põhjaelustikule.
2. Mõju kalastikule.
3. Mõju linnustikule.
4. Mõju rannaprotsessidele.
5. Mõju Tagalahahele.
6. Kaadamise mõjud.
7. Mõju Natura 2000 võrgustiku ala kaitse eesmärkidele.
8. Mõju mudamaardlale.
9. Mereohutus.
10. Sotsiaal-majanduslikud mõjud ja aspektid: piirkonna areng, maakasutus, turvalisus, mõju inimese tervisele, kohalike elanike tahte arvestamine, puhkemajandus, turism.

Alljärgneval joonisel 3 on faarvaatri lähialas olev mudamaardla mäeeraldis.

Joonis 3. Mudamaardla asend. Mõõtkava 1:~14000 (Allikas: Maa-amet X-GIS)
 Faarvaatri lähim kaugus mudamaardla passiivse varu piirist on alla 100 m ja aktiivses seisundis olevast aktiivsest tarbevarust on veidi üle 500 m.

4. Kavandatud tegevuse ja selle alternatiivide keskkonnamõju

Kavandatava tegevuse ja selle alternatiivide hindamise objektiks on süvendatav faarvaater ja selle lähialad.

Mõjuallikad: faarvaatri süvendus, süvendusel kasutatav tehnika, kaadamine, faarvaatri teeninduspiirkonna sadamate suurused ja sihtotstarbed.

Süvendamise ja faarvaatri hilisema kasutamisega kaasnevad keskkonda mõjutavad tegevused:

1. Süvendamine.
2. Kaadamine.
3. Korduvsüvenduse vajadus.
4. Laevaliiklusest ja sadamate sihtotstarbest ning logistilistest lahenditest tulenev.
5. Sotsiaal-majanduslikud mõjud (piirkonna areng, harrastuslik laevasõit, puhkemajandus, turism).

Kavandatava tegevuse ja selle alternatiivide hindamise mõjuala on faarvaatri akvatoorium ja selle lähiala.

Mõju suurust süvendamisel ja kaadamisel mõjutavad tegevused ja olukorrad:

1. Süvendamisest lähtuva mõju suurus oleneb:
 - Mahust.
 - Läbiviimise ajast.
 - Kasutatud tehnoloogiast ja tehnikast.
 - Meteoroloogilistest tingimustes.

Süvendamise ja kaadamise mõjud võivad avalduda otseselt mereelustikule (põhjataimestik ja –loomastik ning kalastik). Süvendamisega on suuremal või vähemal määral mõjutatud sadama akvatoorium ja selle lähiümbrus.

Faarvaatri kasutuse mõjude suurust, ulatust ja olulisust mõjutavad:

- Sadamate arv, suurused ja kasutuse sihtotstarbed (kaubandus, turism, puhkemajandus, kalapüük).
- Faarvaatris liikuvate aluste suurus, arv, tehniline seisund.
- Faarvaatril liikuvate aluste liikumise sagedus ja liikumiskiirus.
- Mudamaardla kaitsmiseks vajalikud nõuded.
- Natura 2000 alade kaitsmiseks vajalikud nõuded.
- Veeliikluse ohutuse nõuded.
- Sadamate eeskirjad ja nõuded.

Faarvaatri süvendamine ja selle edaspidine kasutamine on otseselt seotud piirkonna meresõidu ohutumaks muutmisega.

Eeldatavad võimalikud keskkonnamõjud (olulisus selgub täpsemini KMH protsessis):

- Mõju mereelustikule.
- Mõju rannaprotsessidele, lainetusele ja setete liikumisele.
- Süvendamise mõjud.
- Kaadamise mõjud.

- Hinnatakse kordussüvenduste vajadust.
- Mõju kaitsealustele objektidele ja kaitsealadele
- Mõju Tagalaele.
- Sotsiaal-majanduslikud mõjud: piirkonna areng, kalapüük, maakasutus, turvalisus, inimese heaolu, tervisekaitse, tulekaitse, puhkemajandus.
- Faarvaatri süvendamise mõju meresõidu ohutumaks muutmisel piirkonnas.
- Kumulatiivne mõju.

Tuuakse välja negatiivsed mõjud ja riskid (sh ohutusküsimused), nende vältimise ja leevendamise meetmed (vajadusel esitatakse seireprogramm, mis sisaldab muuhulgas informatsiooni seirepunktide asukoha ning seire sageduse kohta).

KMH koostamisel on kavas võimalike lainekõrguste, hoovuste liikumise ja setete transpordi kohta informatsiooni saamiseks kasutada matemaatilist modelleerimist.

Faarvaatri süvendamisel ja selle hilisemal kasutamisel ei ole kavandatud ja ette näha selliseid tegevusi, mis võiksid põhjustada piirini ulatuvat olulist mõju. Sadama rekonstrueerimisega ei esine eeldatavalt piiriülest mõju.

KSH aruandes käsitletakse mõjutatava looduskeskkonna (mereelustik, rannaprotsessid, veerežiim, mudamaardla), sotsiaal-majandusliku keskkonna (sotsiaal-majanduslikud tegurid, sh turvalisus, puhkemajandus, heaolu) ja tehiskeskkonna (rajatised) olemust ja mõjutatavust ning võimalike reaalsete alternatiivide võrdlust.

5. KMH protsess ja selle tulemuste avalikustamise ajakava

- Keskkonnaministeerium teatas „Ametliku Teadaanded” 21.11.2008 (lisa 3) KMH algatamisest.
- KMH programmi koostamisel lähtutakse KeHJS § 13 ja KMH programmi eelnõu esitatakse otsustajale KeHJS § 16 järgse KMH programmi avaliku väljapaneku ja arendajale avaliku arutelu korraldamiseks.
- § 16. Keskkonnamõju hindamise programmi avalikustamine (1) Otsustaja korraldab vähemalt 14-päevase kestusega keskkonnamõju hindamise programmi avaliku väljapaneku. Seejärel korraldab arendaja programmi tutvustamiseks avaliku arutelu. (2) Otsustaja teatab arendaja kulul keskkonnamõju hindamise programmi avalikust väljapanekust ja avalikust arutelust 14 päeva jooksul programmi saamisest arvates vähemalt:
 - 1) ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded;
 - 2) ühes üleriigilise levikuga või ühes kohaliku või maakondliku levikuga ajalehes;
 - 3) kavandatava tegevuse asukoha vähemalt ühes üldkasutatavas hoones või kohas (näiteks raamatukogu, kauplus, kool, bussipeatus).

(3) Otsustaja teatab keskkonnamõju hindamise programmi avalikust väljapanekust ja avalikust arutelust 14 päeva jooksul programmi saamisest arvates liht- või tähtkirjaga:

 - 1) maavalitsustele ja kohalike omavalitsuste üksustele, kelle territooriumi piiresse võib ulatuda kavandatavast tegevusest lähtuv keskkonnamõju;
 - 2) keskkonnamõju hindamise järelevalvajale;

- 3) Keskkonnainspeksioonile;
 - 4) kavandatava tegevusega eeldatavalt oluliselt mõjutatava kaitstava loodusobjekti valitsejale;
 - 5) valitsusväliste keskkonnaorganisatsioonidele neid ühendavate organisatsioonide kaudu;
 - 6) kavandatava tegevuse ala ja selle naaberkinnisasjade omanikele;
 - 7) muudele menetlusosalistele.
- Peale KMH programmi avalikustamist ja avaliku arutelu toimub KMH programmi täiendamine vastavalt KeHJS § 17-le.
 - Avalikustamise materjalidega täiendatud KMH protokoll esitab arendaja (KeHJS § 18 lõige 1) KMH järelevalvajale heakskiitmiseks.
 - KMH järelevalvaja teeb oma otsuse KMH programmi heakskiitmise või heakskiitmata jätmise kohta 30 päeva jooksul ja teavitab sellest arendajat ja otsustajat.
 - KMH programmi heakskiitmisest teatamine toimub vastavalt KeHJS § 19-le.
 - § 19. Keskkonnamõju hindamise programmi heakskiitmisest teatamine (1) Keskkonnamõju hindamise järelevalvaja teatab keskkonnamõju hindamise programmi heakskiitmisest liht- või tähtkirjaga menetlusosalistele ning arendaja kulul ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded 14 päeva jooksul programmi heakskiitmise otsuse tegemisest arvates.
 - KMH läbiviimine ja aruande koostamine toimub ekspertide poolt heakskiidetud KMH programmi alusel vastavalt KeHJS § 20-le.
 - Otsustaja korraldab valminud KMH aruande avalikustamise ja korraldab avaliku arutelu.
 - Avalikustamise tulemusi arvestatakse KeHJS §-des 16 ja 17 sätestatud korras.
 - Arendaja esitab pärast KSH aruande avalikku arutelu avalikustamise materjalidega ekspertide poolt täiendatud aruande kahes eksemplaris KMH järelevalvajale heakskiitmiseks ja keskkonnanõuete määramiseks.
 - Vastavalt KeHJS § 22 lõige 2 teatab järelevalvaja oma otsuse 30 päeva jooksul arendajale ja otsustajale. Heakskiitmise korral edastatakse KMH aruande üks eksemplar otsustajale.
 - KMH järelevalvaja teatab KMH heakskiitmisest ja keskkonnanõuete määramisest KeHJS §-s 19 sätestatud korras.
 - Otsustaja tegevusloa andmine või selle andmisest keeldumine toimub vastavalt KeHJS § 24.

6. KMH protsessis osalejate andmed

Arendaja – Haapsalu Linnavalitsus Posti 34, 90504 Haapsalu. Kontaktisik: Reimo Reimer , kontakt tel: 4725351, e-post: reimo.reimer@haapsalulv.ee .

Otsustaja ja KMH järelevalvaja – Keskkonnaministeerium, Narva mnt 7a, 15172 Tallinn (e-post: min@envir.ee)

Keskkonnamõju hindaja: OÜ Corson, Akadeemia tee 21d-201, 12881 Tallinn (e-post: corson@corson.ee). Kontaktisikud Toomas Liiv, kontakt tel: 5653373, e-post: toomas@corson.ee ja Kalev-August Parksepp, kontakt tel: 56933301, e-post: kalev@corson.ee .

KMH töögrupp juhib KeHJS § 14-le vastav OÜ Corsoni keskkonnaekspert (tegevuslitsents nr KMH0119) Toomas Liiv.

Töögrupp:

Toomas Liiv - OÜ Corson, litsentseeritud (lisa 5) keskkonnaekspert (tegevuslitsents nr KMH0119) annab õiguse hinnata järgmiste tegevus- ja mõjuvaldkondade keskkonnamõju: tegevusvaldkonnad – energeetika, reoveekäitlus, vesi ja kanalisatsioon, veeteede ja sadamate ehitus, veekogu süvendamine ja veekogusse tahkete ainete kaadamine, ehitus, teenindus; mõjuvaldkonnad – pinnas- ja maastik, hüdrodünaamika ja rannaprotsessid, soojus, veesaaste ja veetase), töögrupi juht, hüdrodünaamika ja planeerimise ekspert.

Andres Kask - litsentseeritud keskkonnaekspert (tegevuslitsents nr KMH0109), mereelustik.

Uno Liiv – OÜ Corson, tehnikadoktor, hüdrodünaamika ja planeerimise ekspert.

Tatjana Tihhomirowa- OÜ Corson, tehnorajatiste ja -võrkude ekspert.

Merike Viigisalu – OÜ Corson, keskkonnaspetsialist.

Marilis Saul - OÜ Corson, keskkonnaspetsialist.

Annika Päsik - OÜ Corson, keskkonnaspetsialist.

Kalev-August Parksepp – OÜ Corson projektijuht, litsentseeritud (lisa 5) keskkonnaekspert (tegevuslitsents nr KMH0120) annab õiguse hinnata järgmiste tegevus- ja mõjuvaldkondade keskkonnamõju: tegevusvaldkonnad – põllumajandus, maaparandus, metsamajandus, jäätmekäitlus, vesi ja kanalisatsioon, puhkemajandus ja haljastus, transport ja liiklus; mõjuvaldkonnad – pinnas- ja maastik, jäätmete, maismaa taimestik, mets, kaitstavad loodusobjektid).

KMH protsessi käigus võib toimuda töögrupi koosseisus muudatusi ja vajadusel kaasatakse veel eksperte.

7. KMH programmi avaliku väljapaneku ja avaliku aruelu tulemuste arvestamine

Täidetakse peale KMH programmi avalikustamist ja avalikku arutelu.

Lisad

Lisa 1. Keskkonnaministeeriumi vee erikasutusloa menetluse võtmise teade „Ametlikud Teadaanded” 19.11.2008.

Lisa 2. Keskkonnaministeerium teatas kirjaga 19.11.2008 nr 11-3-3/51247-2 Haapsalu Linnavalitsusele keskkonnamõju hindamise algatamisest (lisa 2).

Lisa 3. KMH algatamise teade „Ametlikud Teadaanded“ 21.11.2008.

Lisa 4. KMH litsentside KMH0119 ja KMH0120 koopiad.